

змістом, кібербулінг, секстинг, відтік особистої інформації та багато чого іншого може зустріти підліток під час «серфінгу» інтернетом. Для того, щоб застерегти дитину від згубного впливу потрібно якомога більше спілкуватись з ними на цю тему, особливо їхнім батькам.

Нерідким є явище того, що сім'я не знає про те, що відбувається з їхнім підлітком у телефоні чи комп'ютері. Батькам варто наголосити дітям про те, що кожен сервіс передбачає свої особливості реєстрації та використання, а також має свої «підводні каміння». Про кожен з них, з можливості, потрібно розповісти, щоб у розумінні дитини не залишилося питань.

Цікавитись життям покоління Z, в першу чергу, потрібно спокійно і не нав'язливо. Обговорити разом їхні інтереси, запитати, чим дитина займається і пояснити основні правила спілкування в мережі, можливості різних технологій і можливі наслідки – надзвичайно важливо для формування психічно здорового підлітка.

Підсумовуючи, можна зробити висновок, що лише розумне використання педагогом можливостей соціальних мереж, розуміння та врахування психологічних особливостей сучасних підлітків та невід'ємна участь батьків у житті дитини уможливить зробити виховний процес максимально ефективним як у шкільному середовищі, так і в родині.

Список використаних джерел

1. Сапа А. В. Поколение Z – поколение эпохи ФГОС. *Инновационные проекты и программы в образовании*. 2014. № 2. С. 24–30.
2. Солдатова Г. В. Покоління Z: психолог розповіла, як інтернет змінив сучасних дітей. Цікаві новини-Ukr.Media. URL: <https://ukr.media/science/272956/>.
3. Коатс Дж. Поколение и стили обучения / пер. з англ Л. Е. Колбачева. Москва : Межгосударственная ассоц. последиплом. образования, 2011. 121 с.
4. Колосова Г. Хто такі «ікси» та «ігреки» і як їм порозумітися з «зетами». Педрада. Портал освітян України. URL: <https://cutt.ly/SxT1wUq>.

Сніжана Мойсей

ПОЧАТОК РОСІЙСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ: ЛЮТИЙ 1917 РОКУ

1917 р. став одним з ключових, поворотних моментів в історії Росії та й України і треба прагнути до розуміння того, що ж відбулося цього року, в чому сенс повороту в російській історії, який об'єктивний зміст завдань, що стояли перед країною. Сучасні українські історики мало звертають увагу на те, що відбувалося у 1917 р. в Петрограді.

С. Кульчицький зазначає: «Російська революція аналізується як така, що відбулася в сусідній країні. Тим не менш, революція в Росії з усіма її закономірностями активно впливала на перебіг українських подій» [3].

Російська революція спалахнула в березні (лютому за ст. ст.) у Петрограді, дійшла апогею під час більшовицького перевороту в листопаді (жовтні за ст. ст.) 1917 р. й зійшла нанівець із розгоном Установчих зборів у січні 1918 р. Три названі події визначалися діями політичних сил, які здобували в революції перевагу. Перевага часто досягалася утворенням неочікуваних коаліцій або раптовою зміною гасел [2, с. 4].

Незважаючи на здійснювану з часів Петра I політику вестернізації (або завдяки їй) перша революція в Російській імперії спалахнула лише на початку ХХ ст., тобто через пів сотні років після революцій у провідних європейських країнах. Вестернізація здійснювалася переважно у воєнно-технічній галузі. Лише після Кримської війни 1853–1856 рр. керівники євразійської імперії зрозуміли, що потрібні соціальні перетворення. Та незважаючи на скасування кріпосного права, соціальна нерозвиненість Росії не дозволяла їй стати в один ряд з країнами Європи. Російський імперський організм гнив десятиліттями, аж врешті у 1905 р. нарив прорвало. Перша, а за нею й друга російська революція, яка спалахнула в умовах світової війни, явили світу небачені зразки жажливого соціального протистояння [4, с. 6].

На початок 1917 р. проти монархії виступали майже всі суспільні верстви: у Думі утворилася ліберальна опозиція Миколі II; у річницю розстрілу урядовими військами мирної демонстрації 9 січня 1905 р. (Кривава неділя) відбулися масові страйки робітників під антимонархічними і антивоєнними гаслами; село перебувало на межі нової пугачовщини.

17 лютого розпочався страйк на Путіловському заводі в Петрограді. Робітники вимагали надбавки до зарплати. Адміністрація звільнила страйкарів і оголосила про закриття на невизначений час окремих цехів. Путіловців підтримали робітники інших підприємств міста. 23 лютого на вулиці Петрограда вийшли робітники і робітниці з лозунгами «Хліба!», «Геть війну!», «Геть самодержавство!». Того дня страйкували 128 тис. робітників 50 підприємств – третина робітників столиці. Наступного дня страйкували вже 214 тис. робітників. 25 лютого страйк у Петрограді став загальним: до нього приєдналися 300 тис. осіб. На головних площах, проспектах і вулицях відбувалися мітинги і демонстрації [5, с. 12].

Після оприлюднення інформації про події у Петрограді на місцях стався вибух політичної активності. Виникали комітети громадянських організацій, різноманітні ради, комітети, розгорнулося партійне будівництво. Старих урядовців замінювали на земських діячів, місцеве самоврядування – земства та міські думи – демократизувалися за рахунок нецензового елемента. Вводилися виборні засади на всіх щаблях адміністрації, звільнялися політичні в'язні, ліквідовувалася поліція та формувалася

міліція [4, с. 17].

Мітинги й демонстрації переросли у виступи з вимогами, спрямованими проти війни, дорожнечі та важких умов праці. 10 березня (25 лютого) почався загальнополітичний страйк. Увечері того ж дня командуєчий Петроградського війська округом генерал-лейтенант С. Хабалов отримав наказ російського імператора Миколи II про припинення безпорядків у столиці й до Петрограда прибули додаткові військові сили. Наступного дня сталися сутички демонстрантів з поліцією та військами. 12 березня (27 лютого) загально політичний страйк переріс у збройне повстання. Виступили солдати Волинського полку, згодом – Преображенського, Литовського, Московського полків, до них приєдналися матроси Балтійського флоту. Під контролем робітників і солдатів опинилися мости, вокзали, головний арсенал, телеграф, пошта, урядові установи. Були розгромлені поліцейські дільниці, звільнені політв'язні, розпочалися арешти царських міністрів [2, с. 11].

Вранці 27 лютого повсталала навчальна команда запасного батальйону Волинського полку. Якщо вранці 27 лютого на бік повсталих перейшло 10 тис. солдатів, то ввечері – 67 тис. 28 лютого на боці повсталих було 127 тис. солдатів, а 1 березня – вже 170 тис. 28 лютого було захоплено Зимовий палац, Петропавловську фортецю, арсенал, із якого було роздано робітничим загонам 40 тис. гвинтівок і 30 тис. револьверів. На Літейному проспекті розгромлено й підпалено будівлі Окружного суду та Будинку попереднього ув'язнення, із тюрем випущено ув'язнених, багатьох поліцейських і жандармів заарештовано. Почалися арешти царських міністрів, яких помістили в Петропавловську фортецю. (Кількість жертв у лютневі дні 1917 р. в Петрограді становила майже 300 осіб убитими і до 1200 пораненими) [3, с. 84].

У відповідь на телеграму голови Державної думи М. Родзянка про потребу створити новий уряд, який користувався б довірою суспільства, Микола II ухвалив рішення розпустити Думу на канікули – від 26 лютого до квітня 1917 р. Об 11 годині ранку 27 лютого депутати Державної думи зібралися в Білій залі Таврійського палацу і мовчки вислухали царський наказ про канікули. Було вирішено не проводити офіційних засідань, однак залишатися на своїх місцях. В середині дня, коли до Таврійського палацу підійшли натовпи демонстрантів, Дума вирішила сформувати зі свого складу «Тимчасовий комітет Державної думи для відновлення порядку в Петрограді і для зносин з установами і особами». Того ж дня комітет у складі 12 осіб на чолі з М. Родзянком було сформовано.

Ввечері 27 лютого Родзянко надіслав цареві нову телеграму, у якій пропонував піти на поступки – доручити Думі сформувати відповідальний перед нею уряд. Проти ночі 28 лютого Тимчасовий комітет Державної думи звернувся до народів Росії із зверненням, що він бере на себе ініціативу «відновлення державного і суспільного порядку» і створення

нового уряду. Ввечері 28 лютого, в умовах, коли революція перемогла, М. Родзянко запропонував Тимчасовому комітетові взяти на себе урядові функції. Для тимчасового керування міністерствами були скеровані комісари із членів Думи [5, с. 13–14].

Таким чином, події лютого 1917 р. в Російській імперії закінчились утворенням Тимчасового уряду, який в умовах анархії та розрухи зробить спробу повести Росію демократичним шляхом. За неповних вісім місяців існування Тимчасовий уряд пережив чимало драматичних моментів, здійснив ряд серйозних перетворень, припустився прикрих помилок і прорахунків. Він не був послідовним у своїй діяльності, як не була позбавлена зигзагів і сама епоха, у якій він діяв.

Список використаних джерел

1. Кульчицький С. Більшовицький державний переворот у листопаді 1917 року. *День*. 2020. № 205–206.
2. Кульчицький С. Російська революція 1917 року: новий погляд. Київ: Наш час, 2008. 79 с.
3. Кульчицький С. Червоний виклик. Історія комунізму в Україні від народження до його загибелі. Книга 1. Київ: Темпора, 2013. 504 с.
4. Люксембург Р., Лукач Д. Про Російську революцію / пер. з нім. Київ: Вперед, 2012. 91 с.
5. Священко З. В. Новітня історія слов'янських народів : навч. посіб.: в 2 ч. Ч. 1. (1918–1945). Умань: ПП Жовтий О. О., 2012. 470 с.

Інна Молоченко

ІНКЛЮЗИВНИЙ ТУРИЗМ ЯК УНІВЕРСАЛЬНИЙ ЗАСІБ РЕАБІЛІТАЦІЇ ЛЮДЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ

Інвалідність супроводжує життя будь-якого суспільства, і кожна держава формує соціальну та економічну політику щодо людей з інвалідністю.

Туризм як соціальний інститут сучасного суспільства не може ігнорувати проблему інвалідності і не вирішувати питання, пов'язані з інтеграцією і реабілітацією численної категорії населення. У той же час на практиці діяльність підприємств та організацій не в повній мірі спрямована на залучення туристів з інвалідністю, тим самим ізолюючи їх від повноправної участі в житті, наділяючи особливим статусом, применшуючи людську гідність. Тоді як туристичні послуги можуть при бажанні створити більш сприятливі умови для особистісного зростання цих людей. Це розуміння передбачає формування в суспільстві норм культурного плюралізму, ідей незалежного життя, що сприятиме підвищенню